20 SERİ NO'LU KATMA DEĞER VERGİSİ MÜKELLEFLERİNİN ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZLARI KULLANMALARI MECBURİYETİ HAKKINDA KANUNLA İLGİLİ GENEL TEBLİĞ

Resmi Gazete Tarihi: 10/02/1990

Resmi Gazete No: 20429

5.11.1988 gün ve 19980 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3482 Sayılı Kanunla Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 Sayılı Kanuna, 8 inci maddesinden sonra gelmek üzere eklenen mükerrer 8 inci madde ile Kanuni yükümlülüklerini yerine getirmeyen, üretici veya ithalatçı kuruluşlar, bunların satış ve bakım-onarım servisleri ile ödeme kaydedici cihazları kullanmak mecburiyetine olan mükelleflere uygulanacak cezalar tanımlanmış ve maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Bakanlığımızca belirleneceği hükme bağlanmıştır.

Buna göre; söz konusu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

1. Kaçakçılığa Teşebbüs:

Aşağıda sayılı fiilleri işleyen; üretici veya ithalatçı kuruluşlar ile ödeme kaydedeci cihazları kullanma mecburiyeti bulunan mükellefler kaçakçılığa teşebbüs etmiş sayılacaklar ve bunlar hakkında, Vergi Usul Kanununun 360 ıncı maddesindeki ceza uygulanacaktır.

a) Bakanlığımızdan onay alan üretici veya ithalatçı kuruluşlarca;

_ Onaylanan modele uygun üretim veya ithalat yapılmaması;

_ Üretilen veya ithal edilen cihazların satışa sunulmadan önce Bakanlığımızın özel mühürü ile mühürlettirilmemesi,

_ Bakanlığımızın özel mühürü ile mühürlenen her 500 cihaz için en az bir eleman bulunduracak şekilde yurt sathına yayılmış bakım-onarım ve satış teşkilatı kurulmaması,

_ Her cihaz için satış tarihinden itibaren yedek parça da dahil olmak üzere en az on yıllık bakım ve onarımın garanti edilmemesi veya bunun sağlanmaması,

b) Mükelleflerce;

_ Süresi içerisinde ödeme kaydedici cihazların alınmaması,

_ Cihazların kasden bozulması,

_ Bozuk cihazların kullanılması veya başkalarının kullanmasına müsaade edilmesi,

_ Bir hesap dönemi içerisinde ayrı tarihlerde en az iki defa cihazları kullanmamak suretiyle satış fişi verilmediğinin tespiti,(*)

2. Usulsüzlük cezaları:

3482 sayılı Kanunun mükerrer 8 inci maddesinin 2 nci fıkrası hükmü gereği aşağıda açıklanan veya daha önce Bakanlığımızca açıklanmış bulunan usul ve esaslara uymayan, üretici veya ithalatçı kuruluşlar, bunların satış, bakım-onarım servislerinde görevli elemanlar ile ödeme kaydedici cihazları kullanma mecburiyeti bulunan mükellefler hakkında; her bir tespit için ayrı ayrı olmak ve mükellef grupları dikkate alınmak suretiyle, Vergi Usul Kanununa bağlı "Usulsüzlük Cezalarına Ait Cetvel"de yazılı birinci derece usulsüzlük cezalarının beş katı uygulanacaktır.

a) Bakanlığımızdan onay alan üretici veya ithalatçı kuruluşlarca;

_ Cihazlar için satış tarihinden geçerli olmak üzere asgari bir yıllık garanti verilmemesi,

_ Bakanlığımızca cihazlar üzerinde gerçekleştirilmesi uygun görülen teknik düzenlemelerin süresinde veya gerektiği şekilde yapılmaması,

b) Ödeme kaydedici cihazları satan mükelleflerce;

_ Cihazların süresinde ve eksiksiz olarak kullanıcı mükelleflere teslim edilmemesi,

_ Mükellef olmayanlara veya götürü usulde mükellef olanlara satış yapılması,

_ Cihaz ruhsatnamesinin satışa ilişkin kısımlarının gerektiği şekilde doldurulmaması veya imzalanmaması,

_ Satılan cihazların süresinde vergi dairelerine bildirilmemesi (bu Tebliğin yayımından itibaren satışı yapılan cihazlar satışın yapıldığı tarihten itibaren bir ay içerisinde alıcının kayıtlı olduğu vergi dairesine bildirilecektir.)

c) Bakım, onarım servislerinde görevli elemanlarca:

- Kullanıcının talebine rağmen cihazların Bakanlığımızca belirlenen süreler içerisinde çalışır hale getirilmemesi veya usulüne uygun olarak programlanmaması,

_ Yapılan teknik müdahalelerin gerektiği şekilde cihaz ruhsatnamesine kaydedilmemesi,

_ Servis istasyonlarında bulunması gereken defter, belge ve bilgi formlarının gerektiği şekilde kullanılmaması veya bilgi formlarının süresinde vergi dairelerine gönderilmemesi,

_ Bakanlığımızın yoklama ve incelemeye yetkili elemanlarına gereken yardım ve kolaylığın gösterilmemesi,

d) Kullanmak üzere ödeme kaydedici cihaz alan mükelleflerce;

_ Alınan cihazların süresinde vergi dairesine kayıt ettirilip, ödeme kaydedici cihazlara ait levhanın alınmaması veya asılmaması,

_ Cihazlarda meydana gelen arızaların süresinde yetkili bakım-onarım servisine bildirilip arızanın giderilmesinin sağlanmaması,

_ Cihazların programlama işlemlerinin, süresi içerisinde usulüne uygun olarak yaptırılmaması,

_ Bakanlığımızca cihazlar üzerinde gerçekleştirilmesi uygun görülen teknik veya fonksiyonel düzenlemelerin yaptırılmaması,

_ Cihaz kullanılmak suretiyle satış yapılan her bir iş gününün sonunda "Z" raporunun (günlük kapanış raporu) alınmaması,

_ Cihazlarla ilgili ruhsatname, kullanma kılavuzu, levha, günlük kapanış raporu ve kayıt rulolarının usulüne uygun olarak muhafaza edilmemesi,

3. Müteselsil Sorumluluk:

Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 sayılı Kanun hükümleri uyarınca,

Bakanlığımızdan onay alan üretici veya ithalatçı kuruluşlar, ayrı bir tüzel kişiliği olsa dahi satış ve bakım-onarım servisleri ile birlikte müteselsilen sorumlu tutulacaktır. Şu kadar ki üretici veya ithalatçı kuruluşların, satış ve bakım-onarım servislerinde görevli elemanların işledikleri fiiller dolayısıyla ilgililere rücu etme hakları mevcuttur.

4. Satılan Cihazların Rayiç veya Emsal Bedelinin Ödenmesi;

Anılan maddenin 4 üncü fıkrasında "satışını yaptıkları cihazları, (daha önce satılan ve halen mükelleflerce kullanılanlar da dahil) Maliye ve Gümrük Bakanlığınca uygun görülen şekilde düzenlemeyen veya arızalandığı halde çalışır hale getirmeyen üretici veya ithalatçı kuruluşlar, düzenlemedikleri veya çalışır hale getirmedikleri cihazların rayiç veya emsal bedelini ilgili mükellefe ödemek zorundadırlar." hükmü yeralmaktadır.

Söz konusu hükümle, ödeme kaydedici cihazlarını, Bakanlığımızca belirlenen şekilde düzenlemeyen veya arızalandığı halde bakım ve onarımını yapmamak suretiyle çalışır hale getirmeyen üretici veya ithalatçı kuruluşlara cihazın rayiç veya emsal bedelini ilgili mükellefe ödeme mecburiyeti getirilmektedir. Madde hükmü daha önce satılan ve halen kullanılmakta olan cihazları da kapsamaktadır. Buna göre uygulamanın başlangıcı olan 1.7.1985 tarihinden itibaren cihaz alarak kullanmaya başlayan mükellefler, cihazlarını düzenlemeyen veya çalışır hale getirmeyen kuruluşlardan cihazın rayiç veya emsal bedelini talep edebileceklerdir.

Mükelleflerin, üretici veya ithalatçı kuruluşlardan hangi hallerde ne şekilde talepte bulunabileceklerine dair usul ve esaslar aşağıda açıklanmıştır.

a) Ödeme kaydedici cihazın, rayiç veya emsal bedelinin talep edilebilmesi için Bakanlığımızca belirlenen süreler içerisinde düzenlenmemiş veya arızasının giderilmemiş olması gerekmektedir.

b) Mükelleflerce "cihazın gerektiği şekilde düzenlenmediği veya onarılmadığı, sorunun çözümlenmemesi halinde ilgili Kanun hükmü gereği cihazın rayiç veya emsal bedelinin isteneceği" de belirtilmek suretiyle noter kanalıyla durum aynı anda ilgili bakım ve onarım servisince ve üretici veya ithalatçı kuruluşa bildirilecektir. Mükellefler aynı gün durum hakkında kayıtlı oldukları vergi dairesine de yazılı bilgi vereceklerdir.

c) Mükellefler, ilgili bakım-onarım servisine ve üretici veya ithalatçı kuruluşa durumun bildirildiği tarihten itibaren 30 gün bekleyecekler, bu süre içerisinde cihazlarının düzenlenmemesi veya çalışır hale getirilmemesi halinde, yargı mercilerine müracaatla, cihazın rayiç veya emsal bedelinin ilgili üretici veya ithalatçı kuruluş tarafından ödenmesini talep edeceklerdir.

Mükelleflerin, üretici veya ithalatçı kuruluşlardan cihazlarının rayiç veya emsal bedelini istemeleri, ödeme kaydedici cihazları kullanma mecburiyetlerini kaldırmamaktadır. Şu kadar ki mükellefler, yukarıda belirtilen 30 günlük sürenin sonundan itibaren 15 gün içerisinde yeni bir ödeme kaydedici cihaz alarak kullanmaya başlayacaklardır. Bu şekilde alınan cihazlar (15 günlük kullanım süresini aşmamak üzere) iktisap tarihinden itibaren bir hafta içerisinde ilgili vergi dairesine kayıt ettirilip ödeme kaydedici cihazlara ait levha alınacak, kayıtsız ve levhasız cihaz kullanılmayacaktır. Mükellefler

yeni bir cihaz alıncaya kadar geçen süre içerisindeki satışlarını, Vergi Usul Kanununa göre fatura veya perakende satış fişleri ile belgelendireceklerdir.

d) Rayiç veya emsal bedeli ödenen cihazlar" mükellefler tarafından, ilgili vergi dairesine müracaat edilerek aşağıda belirtildiği şekilde gerekli tespitler yaptırıldıktan sonra" ilgili üretici veya ithalatçı kuruluşa iade edilecektir.

Başvuruyu alan vergi dairesi; 9 seri No.lu Genel Tebliğin 2 nci bölümünde yapılan açıklamalara uygun olarak mükellefin cihazı iade ettiği tarihe kadar, cihaz kullanmak suretiyle elde ettiği hasılatı, tahsil olunan katma değer vergisini, alınan kapanış fişlerinin (Z raporu) sayısını, en son verilen müteselsil fiş numarası ve tarihini, yapılan teknik müdahalelerin özeti ile mali bakımdan gerekli olabilecek diğer tüm bilgileri, mali hafızadan ve gerektiğinde işletmede kalan kayıt ruloları ile raporlardan yararlanmak suretiyle Defterdarlık tarafından görevlendirilecek bir vergi kontrol memuru marifetiyle üç örnek olarak düzenlenecek tutanakla tespit ettirecektir.

Düzenlenen tutanağın, biri mükellefe verilecek, biri mükellefin vergi dairesindeki dosyasına konulacak, diğeri ise ruhsatnameye eklenecektir. Cihaz üretici veya ithalatçı kuruluşa tutanağı da ihtiva eden ruhsatname ile birlikte teslim edilecektir.

Maddede geçen rayiç veya emsal bedelden ne anlaşılması gerektiği aşağıda açıklanmıştır.

Rayiç Bedel: Ödeme kaydedici cihazların, tazmin edilmesi gereken tarihteki normal alım satım bedelidir.

Emsal Bedel: Gerçek bedeli belli olmayan veya bilinmeyen veyahut doğru olarak tespit edilemeyen ödeme kaydedici cihazların; bedelin tazmin edileceği tarihte satılması halinde emsaline nazaran haiz olacağı değerdir. Emsal bedeli, cihazla aynı marka ve modeli taşıyan (bu yoksa ona en yakın model) ödeme kaydedici cihazın perakende satış bedeli esas alınarak takdir olunur.

Piyasada bulunmaması nedeniyle rayiç bedeli bilinmeyen ödeme kaydedici cihazların değeri emsal bedele göre tespit olunur. yukarıda anlatılmak istenilen husus aşağıdaki örnekte açıklanmıştır.

ÖRNEK: Mükellef (A) nın 1985 yılında aldığı (Y) marka cihaz arızalanmış ve kanuni süresi içerisinde onarılmamıştır. Bunun üzerine mükellef (A) cihazın üreticisi (B) anonim şirketinden cihazın rayiç veya

emsal bedelini istemektedir. Ancak (Y) marka cihaz artık üretilmemekte olup piyasada bulunmamaktadır.

(Y) marka cihaz üretilmediği ve piyasada da bulunmadığından rayiç bedeli söz konusu değildir. Bu durumda cihazın emsal bedelinin tespit olunması gerekmektedir. Bunun için de (Y) marka cihazla aynı veya ona çok yakın teknik ve fonksiyonel özellikleri taşıyan ödeme kaydedici cihazlar esas alınacak buna göre bedel takdiri yapılacaktır.

Tebliğ olunur.

(*) Güncelliği Kalmamıştır.